

Protocol kinderopvang & COVID-19 versie 7-1-2021

Inleiding:

Dit protocol is opgesteld door de Brancheorganisatie Kinderopvang, de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang, BOinK, Voor Werkende Ouders en FNV in samenspraak met SZW. Het protocol dient als handreiking voor de kinderopvangsector bij het werken in tijden van COVID-19 en vormt een vertaling van de richtlijnen van het RIVM naar de specifieke situatie van de kinderopvang.

Het protocol is geen wet of formele regeling. Wel zijn er maatregelen in dit protocol opgenomen die (ook) een juridische grondslag hebben, bijvoorbeeld in de Tijdelijk Wet Maatregelen Covid-19, of die raken aan het Veiligheids- en gezondheidsbeleid uit de Wet kinderopvang.

Het is de kinderopvangondernemer (houder) zelf die in samenspraak met de ouders (oudercommissie) en medewerkers (ondernemingsraad) beslist welke maatregelen op een locatie worden genomen. Een houder maakt op basis van dit protocol per locatie een specifieke uitwerking, waarin zij de concrete maatregelen en acties voor de locaties uitschrijven. Houders communiceren de maatregelen en acties naar ouders, medewerkers en waar mogelijk naar kinderen. Ook de aanpassingen worden gecommuniceerd.

In de kinderopvang gelden de kwaliteitseisen zoals opgenomen in de Wet kinderopvang. Vanuit GGD GHOR NL is er een werkwijze opgesteld met adviezen voor GGD'en over hoe te handelen bij overmachtssituaties als gevolg van corona, waarbij de houder verantwoordelijk is voor het bieden van verantwoorde kinderopvang in een veilige en gezonde omgeving.

Het arbobeleid in een bedrijf of instelling staat of valt met een goede Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) door het bedrijf. Onderdeel hiervan is het opstellen van een aanpak om risico's te voorkomen, vermijden of de gevolgen te beperken. Omdat alle bedrijven en instellingen met werknemers conform de Arbowet een RI&E hebben, dient een houder voorafgaand aan voortzetting of hervatting van werkzaamheden het protocol om te zetten en waar nodig te concretiseren in zijn RI&E.

Dit protocol kan worden aangepast naar aanleiding van ervaring uit de praktijk of wijzigingen in de richtlijnen van het RIVM. De Rijksoverheid communiceert over dit protocol via www.rijksoverheid.nl en www.veranderingenkinderopvang.nl.

Algemene maatregelen:

De kinderopvang (KDV en BSO) is van 16 december 2020 t/m 17 januari 2021 alleen geopend voor het bieden van noodopvang aan kinderen van ouders die werken in een cruciale beroepsgroep en kinderen voor wie vanwege bijzondere problematiek of een moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is. De gastouderopvang is wel open, maar er geldt wel het dringende verzoek aan ouders om alleen gebruik te maken van de opvang als zij een cruciaal beroep uitoefenen of als hun kinderen in een kwetsbare positie zitten.

De laatste versie van de richtlijnen van het RIVM is het uitgangspunt van alle maatregelen, aangepast voor de kinderopvangsetting. De volgende algemene maatregelen zijn van kracht en nemen kinderopvangorganisaties in acht:

1. Afstand houden.
 - Tussen kinderen onderling hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard te worden.

- Tussen personeelsleden/gastouders en kinderen hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard worden.
 - Tussen personeelsleden onderling moet altijd 1,5 meter afstand bewaard worden.
 - Tussen personeelsleden/gastouders en ouders moet altijd 1,5 meter afstand bewaard worden.
 - Houd je bij de school tijdens het halen van de BSO-kinderen aan de maatregelen die de school heeft getroffen.
2. Hygiënevoorschriften.
- Iedereen wast zijn/haar handen conform de richtlijn frequent en met water en zeep gedurende ten minste 20 sec.
 - Gebruik papieren handdoekje.
 - Geen handen schudden.
 - Hoesten/niezen in de elleboog.
 - Niet aan je gezicht zitten.
 - Maak extra vaak de materialen schoon waar personeel en kinderen gebruik van maken en de plekken die vaak aangeraakt worden (hotspots).

Maak één of meerdere personeelsleden verantwoordelijk voor de uitvoering van deze hygiënemaatregelen.

Voor meer informatie zie de LCHV richtlijn: <https://www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/kdv-psz-bso>

Maakt je handen schoon met water en zeep. Zo kun je ziekteverwekkers verwijderen. Handenwassen werkt het beste bij de preventie van besmetting. Wees terughoudend met het gebruik van handdesinfectiemiddelen bij kinderen vanwege het gevaar van vergiftiging door inname van deze middelen.

3. Besmetting op locatie

In het geval van een positieve besmetting onder medewerkers of kinderen op een locatie wordt de GGD afdeling infectieziektebestrijding geïnformeerd. Als uit de test van de GGD blijkt dat er drie of meer besmettingen zijn, dan pakt de GGD de regie in de te nemen bijzondere maatregelen op de locatie en de communicatie naar ouders en medewerkers.

Zie ook: <https://lci.rivm.nl/handreiking-uitbraakonderzoek-covid-19-op-kindercentra-en-basissscholen> Deze regel geldt niet voor gastouders. Zie verder onder het hoofdstuk medewerkers en gastouders.

Maatregelen voor kinderen:

1. Kinderen wel naar de opvang:

Kinderen mogen met verkoudheidsklachten (loopneus, neusverkoudheid, niezen en/of keelpijn) of bekende hooikoortsklachten naar de kinderopvang, *behalve:*

- als het kind andere klachten heeft die passen bij COVID-19 zoals: koorts (38 graden Celsius en hoger), benauwdheid, meer dan incidenteel hoesten, plotseling verlies van reuk en/of smaak;
- als zij een huisgenoot zijn van een patiënt met een bevestigde COVID-19 infectie;
- als er iemand in het huishouden van het kind is die naast (milde) corona klachten ook koorts (38 graden en hoger) en/of benauwdheid heeft en er is nog geen negatieve testuitslag.

Jonge kinderen zijn vaak en bij herhaling verkouden. Dit wordt meestal veroorzaakt door een van de vele verkoudheidsvirussen en gaat vanzelf weer over. Als de algemene maatregelen bij COVID-19 worden aangehouden, worden deze kinderen echter vaak en bij herhaling geweerd van

kinderdagverblijf of school. Dit is niet wenselijk met het oog op de ontwikkeling van de kinderen en het werkverzuim van de ouders. Kinderen t/m groep 8 met alleen verkoudheidsklachten mogen naar de opvang en school, maar moeten thuisblijven bij verergering van deze klachten met hoesten, koorts en/of benauwdheid of als zij getest gaan worden en/of in afwachting van het testresultaat.

NB. Dit geldt ook voor de huidige noodopvang op kinderopvang en scholen in het kader van de op 15 december ingestelde lockdown'

Zie voor meer informatie over COVID-19 en kinderen: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/kinderen> Zie voor de handreiking van het RIVM bij neusverkouden kinderen: <https://lci.rivm.nl/langdurig-neusverkouden-kinderen>

Voor het bepalen of een (verkouden) kind naar de kinderopvang/school mag, kan je gebruik maken van de beslisboom. Zie <https://www.boink.info/beslisboom>. De beslisboom is een vertaling van de regels van het RIVM. Het RIVM heeft de beslisboom gecontroleerd en akkoord bevonden.

Als een kind chronische verkoudheidsklachten, hooikoorts of astma heeft en dit past bij de gebruikelijke klachten, dan kan het kind na overleg tussen ouder en houder naar de opvang. Bij twijfel of als de klachten veranderen moet het kind thuisblijven tot de (nieuwe) klachten voorbij zijn of het bekende klachtenpatroon is teruggekeerd. Het RIVM heeft een handreiking opgesteld en de lokale GGD kan advies geven in specifieke situaties, zie <https://lci.rivm.nl/langdurig-neusverkouden-kinderen>

2. Thuisblijfregels voor kinderen:

In de volgende gevallen moet een kind thuisblijven:

- Kinderen mogen pas weer naar de opvang als zij 24 uur geen klachten meer hebben en naast verkoudheidsklachten verder niet ziek zijn.
- Als iemand in het huishouden van het kind naast milde coronaklachten ook koorts (38°C of hoger) en/of benauwdheidsklachten heeft, blijft het kind thuis.
- Als iemand in het huishouden van de kinderen negatief getest is voor COVID-19, of als iedereen 24 uur geen klachten heeft, mogen de kinderen weer naar de opvang.
- Als iemand in het huishouden van de kinderen getest is voor COVID-19 en een positieve testuitslag heeft, dan zijn de adviezen van de GGD over de te nemen maatregelen leidend. Kinderen moeten dan thuis in quarantaine blijven tot en met 10 dagen na het laatste risicocontact met de besmette huisgenoot, als er sprake is van strikte zelfisolatie (dat wil zeggen geen risicocontact tussen de besmette persoon en alle huisgenoten). Als de huisgenoot positief getest is en strikte zelfisolatie is mogelijk, dan mogen alle overige huisgenoten (dus ook kinderen) als zij zelf geen klachten hebben zich vanaf de 5e dag na het laatste risicocontact met de besmette huisgenoot laten testen op COVID-19. Als de testuitslag negatief is, dan hoeft de quarantaineperiode van 10 dagen niet afgemaakt te worden. Het is van belang om ook daarna alert te blijven op klachten en om opnieuw te testen als zich toch klachten ontwikkelen. Als strikte zelfisolatie niet mogelijk is, moeten kinderen in quarantaine blijven tot en met 10 dagen nadat de huisgenoot met COVID-19 uit isolatie mag.
- Kinderen die terugkeren uit een land of een gebied met een oranje of rood reisadvies vanwege het coronavirus, geldt het dringende advies om bij thuiskomst 10 dagen in quarantaine te gaan. Dit geldt ook als het reisadvies tijdens de reis is veranderd naar oranje of rood. Voor kinderen tot en met 12 jaar geldt als uitzondering dat zij wel naar de kinderopvang (kinderdagopvang, BSO en gastouderopvang), naar school en sport mogen,

tenzij zij corona-gerelateerde klachten hebben of een huisgenoot die naast (milde) coronaklachten, koorts en/of benauwdheid heeft.

3. Testbeleid kinderen:

Ouders van kinderen t/m 12 jaar worden verzocht hun kinderen met klachten passend bij COVID-19 te laten testen. Kinderen die getest worden, blijven thuis totdat de uitslag bekend is. Testen van kinderen jonger dan 12 jaar wordt in ieder geval dringend geadviseerd als:

- de klachten niet (alleen) bestaan uit verkoudheidsklachten (= loopneus, neusverkoudheid, niezen en/of keelpijn) maar ook als er sprake is van hoesten, koorts en/of benauwdheid), of anderszins ernstig ziek is,
- het kind corona-gerelateerde klachten heeft na contact met iemand met corona,
- er een indicatie is in het kader van een bron- en contactonderzoek,
- het kind deel uitmaakt van een uitbraakonderzoek.

Zie voor het testbeleid <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/testen>

Maatregelen voor ouders:

De houder kan een aantal maatregelen nemen die door de ouders in acht moeten worden genomen. Stem af met OR of PVT. Informeer ouders en de oudercommissie en doorloop waar van toepassing de adviesprocedure met de oudercommissie. Onderstaand de belangrijkste maatregelen.

1. Organisatie van breng- en haalmomenten.

De breng- en haalmomenten zijn zo georganiseerd dat 1,5 meter afstand gehouden wordt tussen volwassenen. Communiceer deze maatregelen naar alle ouders. Voorbeelden van bijzondere maatregel zijn:

- Spreiding in haal- en brengmomenten.
- In etappes brengen van kinderen en/of ouders op locatie weigeren en/of maximaal aantal ouders tegelijk naar binnen.
- Met inachtneming van de emotionele veiligheid kan de overdracht van het (jonge) kind van ouder naar pm'er, plaatsvinden op 1,5 meter afstand. Bijv. door een ouder het kind in een Maxi-Cosi, in een wipstoeltje of op een speelkleed te laten zitten/neer te leggen en afstand te nemen zodat de pm'er het kind kan oppakken.
- Lijnen aanbrengen (of andere afbakening) waarachter ouders moeten wachten.
- Kinderen onder begeleiding van de pm'er buiten laten ophalen.
- Oudere kinderen bijv. op het plein ophalen.
- Ouders dienen ook buiten 1,5 meter afstand houden.

2. Tijdsduur.

Breng- en haalmomenten zijn kort. Informatie over een kind kan bijv. ook via digitale weg of telefonisch.

3. Eén ouder.

Kinderen brengen en halen door één volwassene, dus zonder extra volwassenen of kinderen, die daar geen opvang gebruiken.

4. Ouders niet naar de opvang.

Een ouder mag kinderen niet zelf halen of brengen als er sprake is van corona-gerelateerde klachten en/of wacht op de testuitslag. De ouder moet dan thuisblijven. Ouders die terugkeren uit een land of een gebied met een oranje of rood reisadvies vanwege het coronavirus, gaan bij thuiskomst 10 dagen in quarantaine. Dit geldt ook als het reisadvies tijdens de reis is veranderd naar oranje of

rood. Ouders mogen hun kinderen tijdens hun eigen 10 dagen thuisquarantaine niet brengen of halen.

5. Gebruik mondneuskapje door ouders.

Voor alle externen en dus ook voor ouders geldt het dringende advies een mondneusmasker te dragen wanneer zij de locatie mogen betreden.

Maatregelen voor medewerkers en gastouders:

Voor de medewerkers op de groep en gastouders gelden de volgende regels:

1. Testbeleid:

Iedereen kan zich met corona-gerelateerde klachten laten testen. Het gaat om (milde) klachten als:

- Hoesten;
- Neusverkoudheid;
- Loopneus;
- Niezen;
- Keelpijn;
- Verhoging tot 38 graden of koorts (vanaf 38 graden);
- Plotseling verlies van reuk of smaak.

Je hoeft niet eerst naar een (bedrijfs)arts voor een doorverwijzing; je kunt rechtstreeks een afspraak maken bij de GGD. Een ondernemer kan ook zelf voor zijn medewerkers (snel)testen inkopen. Zie voor meer informatie: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/testen>. Totdat de uitslag van de test bekend is blijft de medewerker thuis. In geval van een gastouder ontvangt deze in afwachting van de testuitslag geen kinderen of andere volwassenen thuis.

Testuitslag:

Negatief: Indien de test negatief is, kan de medewerker/gastouder weer aan het werk met in achtname van algemene hygiënemaatregelen.

Positief: Indien de test positief is, moet de medewerker/gastouder ten minste 7 dagen thuisblijven en uitzieken. Als daarna de klachten ook ten minste 24 uur helemaal weg zijn, mag de medewerker/gastouder weer aan het werk. In geval van een positieve besmetting van een gastouder, wordt er dus geen opvang geboden. De gastouder informeert de ouders. In geval van besmetting van een vraagouder of een kind, treden de 'Thuisblijfregels voor kinderen' in werking.

Als een personeelslid/gastouder zich zonder klachten laat testen op COVID-19 en positief test, blijft het personeelslid/gastouder in ieder geval tot 5 dagen na testafname in isolatie. Ook de huisgenoten en nauwe contacten gaan in quarantaine. Als het personeelslid/gastouder na 5 dagen nog klachtenvrij is, mag zij uit isolatie en wordt ook de quarantaine voor huisgenoten/nauwe contacten opgeheven. Als het personeelslid/gastouder binnen de 5 dagen na testafname klachten krijgt, blijft deze persoon langer in thuisisolatie. Ook moeten de huisgenoten dan thuis in quarantaine blijven tot 10 dagen na het laatste risicocontact.

Niet testen:

In het geval dat een medewerker/gastouder (in overleg met de bedrijfsarts/behandelend arts) besluit om niet getest te worden, mag de medewerker/gastouder weer aan het werk als hij/zij tenminste 24 uur klachtenvrij is.

2. Huisgenoten met klachten:

Als iemand in het huishouden van het personeelslid of de gastouder die bij de vraagouder thuis werkt naast milde coronaklachten ook koorts (38°C of hoger) en/of benauwdheidsklachten heeft blijft het personeelslid/de gastouder thuis. Als de testuitslag negatief is of als iedereen binnen het huishouden 24 uur geen klachten heeft, mag het personeelslid/gastouder weer naar het werk c.q. mag er weer gastouderopvang bij de vraagouder thuis plaatsvinden.

Bij gastouderopvang in eigen huis geldt: de gastouder mag opvang blijven bieden als de huisgenoot (vanaf 13 jaar of ouder) verkoudheidsklachten heeft en deze huisgenoot niet in dezelfde ruimte verblijft/aanwezig is als ouders en de kinderen die worden opgevangen door de gastouder. Als de eigen kinderen van de gastouder van 0 t/m 12 jaar verkoudheidsklachten hebben, mag de gastouder op reguliere wijze opvang blijven bieden. Als een huisgenoot (ongeacht welke leeftijd) van de gastouder koorts (38°C of hoger) en/of benauwdheidsklachten heeft, kan er géén opvang worden geboden.

Als iemand in het huishouden van het personeelslid/de gastouder getest is voor COVID-19 en een positieve testuitslag heeft, dan zijn de adviezen van de GGD over de te nemen maatregelen leidend. Personeelsleden/gastouders moeten dan thuis in quarantaine blijven tot en met 10 dagen na het laatste risicocontact met de besmette huisgenoot, als er sprake is van strikte zelfisolatie (dat wil zeggen geen risicocontact tussen de besmette persoon en alle huisgenoten).

Als de huisgenoot positief getest is en strikte zelfisolatie is mogelijk, dan kunnen de huisgenoten als zij zelf geen klachten hebben ontwikkeld zich vanaf de 5e dag na het laatste risicovolle contact met de besmette persoon laten testen. Als de testuitslag negatief is, dan hoeft de quarantaineperiode van 10 dagen niet afgemaakt te worden. Het is van belang om ook daarna alert te blijven op klachten en om opnieuw te testen als zich toch klachten ontwikkelen.

Als strikte zelfisolatie niet mogelijk is, moeten personeelsleden/gastouders in quarantaine blijven tot en met 10 dagen nadat de huisgenoot met COVID-19 uit isolatie mag.

Zie voor informatie: lci.rivm.nl/informatiebriefhuisgenootthuis

3. Risicogroepen:

Personeelsleden/gastouders die in een risicogroep vallen of met gezinsleden die in een risicogroep vallen (risicogroep is conform de RIVM lijst, zie [COVID-19 | LCI richtlijnen \(rivm.nl\)](https://www.rivm.nl/nieuws/2020/05/20/covid-19-richtlijnen)), kunnen niet worden verplicht te werken op de groep. In overleg met de bedrijfsarts/behandelaar kan besloten worden om andere werkzaamheden te doen:

1. vanuit huis of
2. (elders) op de locatie of
3. om op de groep te werken waarbij zoveel als mogelijk wordt gelet op het houden van 1,5 meter afstand tot volwassenen én kinderen en op hygiëne.

4. Zwangeren:

Personeelsleden/gastouders die zwanger zijn en kinderen opvangen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar, voeren vanaf het laatste trimester (vanaf week 28) alleen werkzaamheden uit waarbij het lukt om 1,5 meter afstand van anderen (zowel kinderen (4 tot 13 jaar) als volwassenen) te houden. De werknemer/gastouder gaat hierover in overleg met de bedrijfsarts/ behandelaar. Deze preventieve maatregel geldt niet (meer) voor zwangere werknemers die kinderen opvangen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, binnen de 1,5 meter.

5. Reisadvies:

Voor personeelsleden/gastouders die terugkeren uit een land of gebied met een oranje of rood reisadvies vanwege het coronavirus, geldt het dringende advies om bij thuiskomst 10 dagen in quarantaine te gaan. Gastouders kunnen in deze periode geen opvang bieden. Dit geldt ook als het reisadvies tijdens de reis is veranderd naar oranje of rood.

6. Gebruik mondneuskapje:

Personeelsleden/gastouders die kinderen vervoeren in een auto/personenbusje dragen een mondkapje. Tijdens de opvang op de locatie of bij de gastouder thuis wordt het dragen van een mondneuskapje afgeraden.

7. Bron- en contactonderzoek of CoronaMelder:

Als uit bron- en contactonderzoek of de CoronaMelder app is gebleken dat een personeelslid/gastouder in contact is geweest met een besmette persoon, gaat het personeelslid/gastouder in quarantaine. Het personeelslid/de gastouder kan zich laten testen op COVID-19 vanaf de 5e dag na het laatste risicovolle contact met de besmette persoon. Ook als het personeelslid/de gastouder geen klachten heeft. Is de uitslag negatief? Dan hoeft de quarantaineperiode van 10 dagen niet afgemaakt te worden. Het is van belang om ook daarna alert te blijven op klachten en om opnieuw te testen als zich toch klachten ontwikkelen.